

Gemeente Rotterdam
T.a.v. Stadsontwikkeling, Ruimte, Wonen & Milieu
Postbus 70012
3000 KP Rotterdam
Per e-mail: omgevingsvisie@rotterdam.nl

Rotterdam, 5 september 2021

Geacht college,

Wij hebben het ontwerp van de Omgevingsvisie Rotterdam gelezen, waren aanwezig bij de presentatie en reageren bij dezen. Graag willen wij over onze vragen en kanttekeningen met u in gesprek.

Wij onderschrijven de zienswijzen die u heeft ontvangen van de AVVN, onze koepelorganisatie en van de Stichting Volkstuindersbelangen Rijnmond. Daaraan voegen we deze zienswijze graag toe.

Zienswijze van de Volkstuindersvereniging Blijdorp (opgericht 1934) op de Ontwerp-Omgevingsvisie 'De Veranderstad' van 3 juli 2021

Inleiding

De ontwerp-omgevingsvisie waarop onze zienswijze zich richt moet na vaststelling de basis gaan vormen voor de stedelijke ontwikkeling van Rotterdam. Alhoewel er nergens in deze tekst direct sprake is van een bedreiging van ons complex, zien we, naast een aantal formuleringen, het vrijwel volledig ontbreken van aandacht voor de volkstuincomplexen in de ontwerp-omgevingsvisie, als een veeg teken.

We constateren dat de volkstuincomplexen nu al uitstekend passen in de in het 'kompas' genoemde 'vijf perspectieven'. Deze bestaande rijkdom lijkt niet geïnventariseerd en blijft onbesproken. We kunnen niet anders dan ons afvragen of de betrokken onderzoekers, ontwerpers en schrijvers (en bedenkers) van deze visie voldoende op de hoogte zijn van deze kwaliteiten en zich voldoende hebben verdiept in de waarde van onze tuincomplexen voor de toekomst van de stad. We benadrukken dat er weinig gebieden in de stad vergelijkbaar intensief en ecologisch door 'participerende burgers' worden onderhouden.

De Omgevingsvisie over volkstuinen.

Volkstuinen worden vermeld op blz. 102 van de visie als '*recreatieve voorziening.....van belang voor een prettige woon- en leefomgeving*' en op blz. 148 waar in verhullende termen wordt gesproken over de '*verdichtingsopgave*' waarvoor wordt gezocht '*naar mogelijkheden om de ruimte zo intensief en inclusief mogelijk te gebruiken*'. De volkstuincomplexen zouden daardoor in een nieuw licht komen te staan. Mede door het dubbelzinnige taalgebruik is deze 'aandacht' in de ontwerpvisie weinig geruststellend voor de vele volkstuinders in Rotterdam, waarbij de Nota Beheerkader Volkstuinen van oktober 2017 lijkt te zijn vergeten.

Nota Beheerkader Volkstuinen van oktober 2017

In die Nota benadrukt het gemeentebestuur nog het belang van volkstuinen voor Rotterdam als onderdeel van de groenstructuur en in het kader van de gezondheid (bewegen in het groen, sociale contacten/bestrijden eenzaamheid). Het gemeentebestuur wijst er in diezelfde nota voorts nog op dat volkstuinen natuurlijk en ecologisch verantwoord tuinieren, aandacht hebben voor de herkomst van voedsel en de sociale contacten tussen bewoners van de stad bevorderen.

Bovenstaande is opvallend omdat in de ontwerp-omgevingsvisie wel uitvoerig gewag wordt gemaakt van de noodzaak van een '*biodivers, gezond en goed bereikbaar landschap in en rond de stad*' dat '*randvoorwaardelijk*' wordt genoemd om '*prettig te kunnen leven in Rotterdam en de regio*', maar juist de volkstuincomplexen worden vergeten.

De vijf perspectieven en de volkstuinen

Het in de ontwerpvisie genoemde *'kompas met de vijf perspectieven: compact, gezond, inclusief, circulair en productief'* vormt voor de Rotterdamse volkstuinders juist de basis van hun 43 verenigingen. Mede daarom willen wij als belanghebbenden meedenken en –praten over de definitieve omgevingsvisie waarmee aan de plaats en de rol van de Rotterdamse volks- en nutstuincomplexen recht kan worden gedaan. Al deze complexen willen zich thuis gaan voelen en een rol spelen in de beschreven *'Veranderstad'* omdat zij een wezenlijke bijdrage (zullen blijven) leveren aan de doelstellingen op het gebied van: duurzaamheid, biodiversiteit, welzijn, preventie, levensverwachting, Co2 uitstoot, wateroverlast en hittestress.

Zoals de ontwerpvisie het samenvat, zo leveren de Rotterdamse volkstuinders al decennia een actieve bijdrage aan de gezonde, groene en aantrekkelijke stad om te wonen, te werken en te recreëren. Het is daarom niet meer dan vanzelfsprekend voor ons, tuinders om met de gemeente, de wijk en andere tuinverenigingen samen te werken aan het vergroten en verbeteren van deze kwaliteiten voor de stad. Door bestaande groenstructuren beter te verbinden, de biodiversiteit nog verder te vergroten, de wijk nadrukkelijk welkom te heten en te activeren en zo Rotterdam duurzaam en toekomstbestendig te maken.

Volkstuindersvereniging Blijdorp in de dagelijkse praktijk

'Onbekend maakt onbemind' zou je als vereniging kunnen concluderen na lezing van deze omgevingsvisie. Daarom schetsen wij op de aansluitende pagina's in het kort VTV Blijdorp en laten we zien hoe we als vereniging (net als de andere verenigingen) inspelen op de genoemde stedelijke behoeften nu en in de toekomst. Zie hiervoor pagina 3 en verder.

Vragen

De ontwerp-omgevingsvisie roept tenslotte nog enkele prangende vragen op, waarop wij graag antwoord willen in het debat:

- hoe is het mogelijk dat de volks- en nutstuincomplexen niet gehoord werden in de vele (ronde tafel) gesprekken die in de ontwerp-fase van de omgevingsvisie zijn gevoerd;
- waarom is de rol die de complexen kunnen spelen bij het realiseren van 'goede groei' niet geanalyseerd en wordt deze niet nadrukkelijk genoemd;
- hoe staat het met de biodiversiteit, lucht-, water- en bodemkwaliteit op en rond de complexen nu en in de toekomst;
- hoe verhoudt de omgevingsvisie zich tot de hiervoor genoemde Nota Beheerkader Volkstuinen uit 2017.

Graag stellen we deze vragen aan de betreffende wethouder(s) en de gemeenteraad en gaan wij in gesprek met de gemeente om te komen tot een uitgesproken rol voor de tuincomplexen waardoor de definitieve omgevingsvisie kwalitatief verrijkt en verbeterd zal worden.

Namens het bestuur en alle tuinleden van VTV Blijdorp

Anne Karin ten Bosch, voorzitter

www.vtvblijdorp.nl

06 21 66 08 21

Volkstuindersvereniging Blijdorp in de dagelijkse praktijk

Ecologisch en sociaal onderhoud

Een volkstuincomplex is een waardevol onderdeel van de omliggende Rotterdamse wijken, waaraan zij als park de rust, het groen en de biodiversiteit biedt, die er in overvloed aanwezig zijn. De grote biodiversiteit heeft zich gedurende vele decennia kunnen ontwikkelen en biedt een veilige omgeving aan bijzondere soorten vogels, planten en andere dieren. Een 'steppingstone' van betekenis. Deze rijkdom is complex en uniek en niet simpelweg 'verplaatsbaar of vervangbaar'.

De vereniging zelf is een belangrijke sociale structuur, waar allerlei Rotterdammers samen komen en verantwoordelijkheid nemen voor dit stuk Rotterdam door gezamenlijk te zorgen voor het dagelijks onderhoud. VTV Blijdorp doet dit op ecologische basis en we volgen daarin wat er lokaal en landelijk actueel is. Denk daarbij aan het maaibeeld en het onderhoud van de sloten, perken en bomen. Een eigen zaagploeg zorgt ervoor dat de bomen vitaal blijven. Op dit moment worden bijvoorbeeld ook de (nu nog met asfalt verharde) lanen betrokken bij de verbetering van de wateropvang, door het asfalt bij herstel meteen te vervangen door een zand- en leemlaag.

Verkoeling en wateropvang

Door het openstellen van ons volkstuincomplex, een prachtig dierenrijk en groen park, zijn wij een verkoelende recreatieve voorziening in de buurt. Ons park is tevens een belangrijke factor in de verkoeling van de stad door de grote hoeveelheid bomen en groen. Sinds de ontwikkeling van Park Zestienhoven is het complex expliciet aangewezen als wateropvang voor de omgeving.

Betrokken stadsbewoners in de wijk

De sociale omgeving is er één van een dorp waarin wij zorgdragen voor elkaar, als mede-stadsbewoners en samen zorgen voor de natuur. Oud en jong uit alle lagen van de stad, leven er met elkaar. De naam VTV Blijdorp maken wij waar, wij zijn een 'blij dorp'. Dat valt ook te lezen uit de enquête die wij in het najaar van 2020 hebben verricht onder de leden, te vinden op onze website (<https://www.vtvblijdorp.nl/uitslag-enquete-september-2020/>)

Ons complex is openbaar toegankelijk tijdens openingstijden en ook de activiteiten die wij organiseren zijn voor de wijkbewoners toegankelijk. We dragen zorg voor de educatie en informatievoorziening over ecologisch en circulair tuinieren voor de (nieuwe) leden en steeds vaker ook voor bewoners uit de wijk en verder weg. Dit merken we bijvoorbeeld uit reacties op onze site, de nieuwsbrieven en via deelname aan het aanbod van cursussen, bijvoorbeeld over snoeien en composteren. Als volkstuinvereniging hebben wij aandacht voor duurzaamheid en gezond en circulair leven. Zo hebben we ons eigen milieupark waarin wij o.a. al ons eigen tuinafval composteren, we hebben een voor iedereen toegankelijke fruit- en vlinder- en insectentuin en een verkoelende bostuin, naast acht andere thematuinen en een speeltuin.

Hieronder een foto-impressie van de natuur en de sociale omgeving bij VTV Blijdorp.

Volkstuindersvereniging Blijdorp

Zestienhovensekade 555 3043 KT Rotterdam | Postadres: Postbus 10264 3004 AG Rotterdam

